

Aan	Ministerie van Financiën (FIN)	Nummer	PA/2015/12-01
C.c.	Ministerie van Sociale Zaken (SZW)	Datum	2 december 2015
Van	Pensioenfonds Zorg en Welzijn	Telefoonnr	030-2779959
Onderwerp	Internetconsultatie organisaties van openbaar belang (OOB)		

Inleiding

Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) dankt het Ministerie van Financiën (FIN) voor de mogelijkheid te kunnen reageren op het Implementatiebesluit wijzigingsrichtlijn en verordening wettelijke controles jaarrekeningen. De voorgestelde aanpassingen raken onder andere aan specifieke eisen voor organisaties van openbaar belang (OOB). PFZW maakt graag gebruik van deze mogelijkheid, aangezien het kabinet voornemens is ook pensioenfonds als organisaties van openbaar belang aan te merken. Daarbij zal PFZW zich niet principieel uitspreken tegen het aanmerken van pensioenfonds als organisaties van openbaar belang. Wel ziet PFZW potentieel conflicterende wet- en regelgeving op het terrein van de 'governance' inrichting. Daarop zal deze inbreng zich concentreren.

Werkingsfeer Artikel III – wijziging artikel 2

In het concept Implementatiebesluit wijzigingsrichtlijn en verordening wettelijke controles jaarrekeningen staat onder Artikel III een voorgenomen wijziging opgenomen van Artikel 2 over de inrichting van een auditcommissie. Artikel 2 komt te luiden:

Artikel 2

1. Een auditcommissie is voor de toepassing van dit artikel samengesteld uit leden van de raad van commissarissen of uit leden van het bestuursorgaan die niet belast zijn met het uitvoerend bestuur.
2. Een organisatie van openbaar belang stelt een auditcommissie in die de volgende taken uitoefent:
 - a. het in kennis stellen van het bestuursorgaan of de raad van commissarissen van de rechtspersoon van het resultaat van de wettelijke controle van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening, waarbij wordt toegelicht op welke wijze de wettelijke controle heeft bijgedragen aan de integriteit van de financiële verslaggeving en welke rol de auditcommissie in dat proces heeft gespeeld;
 - b. het monitoren van het financiële-verslaggevingsproces en het doen van voorstellen om de integriteit van het proces te waarborgen;
 - c. het monitoren van de doeltreffendheid van het interne beheersingssysteem, het eventuele interne auditsysteem en het risicomanagementsysteem van de rechtspersoon;
 - d. het monitoren van de wettelijke controle van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening, in het bijzonder de uitvoering van de controle met inachtneming van de beoordeling van de Autoriteit Financiële Markten overeenkomstig artikel 26, zesde lid, van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende de specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en tot intrekking van Besluit 2005/909/EG van de Commissie (PbEU 2014, L 158).
 - e. het beoordelen en monitoren van de onafhankelijkheid van de externe accountant of het accountantskantoor, waarbij met name wordt gelet op de verlening van nevendiensten aan de gecontroleerde entiteit;
 - f. het vaststellen van de procedure voor de selectie van de externe accountant of het accountantskantoor en de voordracht tot verlening van de opdracht tot het verrichten van de wettelijke controle van de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening overeenkomstig artikel 16 van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende de specifieke eisen voor de

wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en tot intrekking van Besluit 2005/909/EG van de Commissie (PbEU 2014, L 158).

3. Bij de samenstelling van de auditcommissie wordt rekening gehouden met de gewenste deskundigheid van de leden ten aanzien van de aard van de onderneming en haar activiteiten. De meerderheid van de leden, waaronder de voorzitter, is onafhankelijk. De voorzitter wordt benoemd door de raad van commissarissen of door de leden van het bestuursorgaan die niet belast zijn met het uitvoerend bestuur dan wel door de leden van de auditcommissie. Tenminste één lid is deskundig met betrekking tot het opstellen en de controle van de jaarrekening.

4. In afwijking van het tweede lid kan een orgaan worden aangewezen dat de taken van de auditcommissie uitoefent. Het derde lid is van overeenkomstige toepassing. In het bestuursverslag wordt opgave gedaan van het aangewezen orgaan en de samenstelling daarvan.

Dit nieuwe artikel 2 stelt derhalve (nieuwe) wettelijke eisen aan een organisatie van openbaar belang ten aanzien van een auditcommissie.

In de Nota van Toelichting staat vervolgens op pagina 31:

In artikel 2 van het besluit waren bepalingen opgenomen over de samenstelling en de taken van de auditcommissie waarbij werd verwezen naar specifieke best practice bepalingen van de Nederlandse corporate governance code ten aanzien van de auditcommissie. Er is voor gekozen artikel 2 van het besluit op een andere wijze vorm te geven. Ongewijzigd is het eerste lid waarin is bepaald dat een auditcommissie is samengesteld uit leden van de raad van commissarissen of uit leden van het bestuursorgaan die niet belast zijn met het uitvoerend bestuur. Nieuw is dat in het tweede lid de taken van de auditcommissie zijn opgenomen in aansluiting op de gewijzigde richtlijntekst. Hierdoor is correcte implementatie verzekerd. Voor de invulling van deze voorschriften in de praktijk blijft de Nederlandse corporate governance code van belang (zie ook hierna).

Governance eis OOB conflicteert met Wet versterking bestuur pensioenfondsen

Nu het kabinet voornemens is ook pensioenfondsen aan te merken als organisaties van openbaar belang (OOB), valt te verwachten dat het voorgaande tevens van toepassing zal worden op pensioenfondsen. Echter, de vereisten voor de governance inrichting bij pensioenfondsen is vastgelegd in de Pensioenwet. Die vereisten zijn recent aangepast, aangescherpt en herbevestigd. Zo is op 18 december 2013 de Wet versterking bestuur pensioenfondsen in het Staatsblad (Stb. 581, 582 - 2013) gepubliceerd. Die wet is gefaseerd ingevoerd met inwerkingtreding per 1 januari 2014 en 1 juli 2014. Daarnaast is op 2 juni 2014 het Besluit van 2 juni 2014 tot wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen in verband met de Code Rechtstreeks verzekerde regelingen en enige andere wijzigingen in het Staatsblad (Stb. 198 - 2014) gepubliceerd. Daarmee is de Code Pensioenfondsen, zoals geformuleerd door de Stichting van de Arbeid en de Pensioenfederatie op 6 september 2013, wettelijk verankerd als principes voor goed pensioenfondsbestuur als bedoeld in artikel 33, tweede lid, van de Pensioenwet dan wel artikel 42, tweede lid, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling worden aangewezen voor fondsen. Deze recente wet- en regelgeving bepaalt de vereisten voor bestuur, intern toezicht en verantwoording. De eisen aan een auditcommissie zoals vastgelegd in het Implementatiebesluit wijzigingsrichtlijn en verordening wettelijke controles jaarrekeningen stroken niet met de bepalingen in voornoemde wetgeving voor pensioenfondsen. Daar waar deze wetgeving conflicteert, brengt dat ongewenste knelpunten mee voor pensioenfondsen.

Knelpunt nader toegelicht

Het knelpunt concentreert zich op het auditcommissie. Een pensioenfonds is niet verplicht een auditcommissie in te richten. Als deze wordt ingesteld, dan is dat in beginsel een bestuurscommissie. Derhalve hebben leden zitting in een auditcommissie die per definitie belast zijn met uitvoerend bestuur. Dat is mogelijk omdat het intern toezicht is neergelegd bij een Raad van Toezicht (RvT). Die RvT wordt gevormd door externe, onafhankelijke deskundigen. Daarnaast kent de governance bij pensioenfondsen nog een verantwoordingsorgaan (VO). Daardoor is een systeem van 'checks and balances' ingericht. Aangezien de wetgeving over deze inrichting bij pensioenfondsen recent nog is aangescherpt, mag worden gesteld dat deze 'bij de tijd' en adequaat is. Wellicht ten overvloede dient hierbij te worden aangetekend dat een pensioenfonds doorgaans de juridische vorm van een stichting heeft, en derhalve ook geen raad van commissarissen kent.

Oplossingsrichting

Het lijkt ons opportuun dat de specifieke governance inrichting voor pensioenfondsen ook in de toekomstige situatie behouden blijft. Het is onwenselijk binnen een dergelijk kort tijdsbestek opnieuw de governance bij pensioenfondsen te moeten aanpassen. Dat lijkt echter ook niet strikt noodzakelijk te zijn. PFZW heeft de indruk dat het gesignaleerde, potentiële knelpunt een onbedoelde omissie is in de voorgestelde wetwijziging.

Weliswaar is het Implementatiebesluit wijzigingsrichtlijn en verordening wettelijke controles jaarrekeningen op Europese wetgeving gestoeld. En heeft de rechtsgrond daardoor in de basis een rechtstreekse werking. De keuze om pensioenfondsen de status van organisatie van openbaar belang (OOB) te geven is een Nederlandse, strikt nationale, en daarmee vrijwillige, keuze. Bij de uitwerking daarvan zou het mogelijk moeten zijn het hier gesignaleerde knelpunt adequaat te ondervangen.

PFZW dringt er derhalve op aan dat de werkingssfeer van dit implementatiebesluit in relatie tot het onder de werkingssfeer brengen van pensioenfondsen als organisaties van openbaar belang (OOB) zo wordt vorm gegeven dat de bestaande governance inrichting van pensioenfondsen wordt gehandhaafd. Dan wel dat dit zo wordt vorm gegeven dat *de iure* een soortgelijke situatie ontstaat.

Namens Pensioenfonds Zorg en Welzijn,

Peter J.C. Borgdorff
Directeur

Nadere informatie

Uiteraard is PFZW graag bereid tot een nadere toelichting of overleg over hier gesignaleerde knelpunt. Voor nadere informatie en vragen kan contact worden opgenomen met:

Pensioenfonds Zorg en Welzijn
drs. W.H.C. Thalen
Manager Public Affairs

E: wouter.thalen@pfzw.nl
T: 030-2779959